

KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

Dziennik polityczny, gospodarczy i literacki.

ROK XVIII.

PONIEDZIAŁEK 11 KWIETNIA 1927 R.

Nr. 100.

Prenumerata miesięczna **Zł. 3.50.** Konto czekowe P. K. O. — Warszawa — 61.553 Cena egzemplarza **20 groszy.**

ś. † p.

Dr. STEFAN BUKOWIECKI

emeryt jen. brygady, b. legionista I-ej brygady legjonowej, kawaler orderu „Virtuti Militari” odznaczony dwukrotnie krzyżem Walecznych, b. komendant szpitala przyrodoleczniczego im. Marszałka Piłsudskiego, przewodniczący komisji lekarskiej, prezes i założyciel Reursury Olkuskiej, prezes „Strzelca”, Koła P. M. Sz. T-wa Dobroczyńności, Banku Spółdzielczego, długoletni ordynator szpitala św. Błażeja w Olkuszu, honorowy członek i lekarz miejskiej straży ochotniczej i Rady miasta,

opatrzony św. Sakramentami, zmarł w Olkuszu w dniu 9 kwietnia 1927 r. przeżywszy lat 64.

Ekspozycja z domu żałoby do kaplicy odbyła się w dniu 10 bm. o godz. 6 popoł. przeniesienie zaś zwłok z kościoła na cmentarz miejscowy nastąpiło we wtorek dn. 12 bm. o godz. 4 popoł. Nabożeństwo żałobne tegoż dnia o godz. 9 rano.

Zgodnie z wolą zmarłego, zamiast wieńców na trumnę, ofiary na wdowy i sieroty po poległych legionistach,
CZEŚĆ PAMIĘCI PRAWEGO OBYWATELA!

Ministrowie w Krakowie

Kraków, 10.4 (PAT) Dziś o godzinie 5.54 rano przybył do Krakowa minister przemysłu i handlu inż. Kwiatkowski. W godzinach rannych minister zwiedził dom rzemieślników na Koflowem, a następnie z ministrem wyznań religijnych i oświecenia publicznego Dobruckim udał się do domu młodzieży rzemieślniczej, skąd odjechał na ogólnopolski zjazd rzemieślniczych.

Przeciw komunistom.

Szanghaj, 10.4 (PAT) Na północ od rzeki Jung-Tse walki rozwijają się coraz szerszej przestrzeni, przy widocznej przewadze wojsk północnych.

Walki wewnętrzne w Jomie Kuomintang-u stają się coraz ostrzejsze. Utrzymuje się pogłoska, że general Czang-Kai-Szak, który uwiecznił znaczną liczbę komunistów w Szanghaju, ma działać ręką w rękę z Czang-Tso-Linem, któremu jakoby obiecał odstąpić Hankon.

Ze sportu.

I. F. C. KATOWICE — T. VICTORJA 5 : 1 (1 : 0). Zawody powyższe rozegrane zostały wczoraj na boisku T. S. Victorja przy ul. Alei w Sosnowcu. Pomimo, że I. F. C. Katowice jest w osławionym składzie grając w tym samym dniu w Katowicach o mistrzostwo Ligi z „turytami”, odnosi jednak łatwe zwycięstwo. Honorowego gola Victorja zyskuje pod koniec gry.

Sędziował dobrze p. B. Mazur z Sosnowca.

K. S. „Sosnowiec” — „Zagłębianka” Dąbrowa 5:4.

ZAWODY PIŁKARSKIE POLICJI.

Budapeszt, 10.4 (PAT) Zawody piłki nożnej policji węgierskiej i polskiej (Katowice) 2 : 0 (1 : 0). Najlepszy u Polaków bramkarz Ksieliński w obronie Mach i Kohl oraz środkowy pomocnik Drzyzga. Grano wśród ulewnej deszczu. Prowadził Polacy. Na meczu obecni byli nadkomisarz Jezierski, sekretarz legacji Ciochanowski oraz prezydent policji węgierskiej.

KINO „OAZA”.

Od 7 kwietnia i dni następne

Dick Turpin,
Rycerski Rozbójnik
dramat romantyczno-sensacyjny.

Rozwiązanie Rady m. Warszawy.

Dnia 9 bm. p. Prezydent Rzeczypospolitej podpisał dekret rozwiązujący Radę miejską m. st. Warszawy.

Dekret ten brzmi:

Na zasadzie art. 66 dekretu z dnia 4 lutego 1919 r. o samorządzie miejskim stanowiącym co następuje:

Par. 1. Rozwiązuję Radę Miejską miasta st. Warszawy.

Par. 2. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Par. 3. Wykonanie niniejszego dekretu poruczam Ministrowi spraw wewnętrznych.

Prezydent Rzeczypospolitej:

Ignacy Mościcki.

Prezes Rady ministrów:

Józef Piłsudski.

Minister spraw wewnętrznych:

Sławoj - Składkowski.

Dekret powyższy zostanie ogłoszony w „Dzienniku Ustaw” dziś w poniedziałek 11 kwietnia 1927 r. Od tego więc dnia liczą się wszystkie terminy, przewidziane dla procedury wyborów do nowej Rady miejskiej.

Termin nowych wyborów został oznaczony na 22 maja. Na czas wyborów Magistrat przejmie agendy Rady miejskiej.

P. min. spr. wewn., gen. Składkowski odłożył w ostatniej chwili swój wyjazd do Paryża aż do chwili załatwienia spraw urzędowych, związanych z rozpisaniem nowych wyborów.

Rozwiązana Rada miejska m. st. Warszawy wybrana była dnia 23 lutego 1919

r., czyli przed 8-iu laty. Weszli do niej, we dług ugrupowań:

Z listy nr 15 (Narodowy Komitet wyborczy) 61 radnych i z listy zastępców 81. dnych i 12 zastępców.

Z listy nr 11 (Związek żyd. ortodoksów oraz centr. kom. wyborczy żyd. org. kupieckiej) 8 radnych i 5 zastępców.

Z listy nr 22 (komitet demokratyczny reformy gospodarki miejskiej) 6 radnych i 4 zastępców.

Z listy nr 13 (sjonistycznej) 5 radnych i 2-ch zastępców.

Z listy nr 4 („Bund”) 5 radnych i 2 zastępców.

Z listy nr 18 (żyd. blok ludowy) 5 radnych i 2 zast.

Z listy nr 8 (Nar. robotnik. wyb.) 2 radnych i 1 zast.

Z listy nr 10 (socjal. Poale - Sjon) 2 rad. i 1 zast.

Z listy nr 5 (żyd. kom. właścicieli domów) 1 r.

Z listy nr 19 (partja równ. obyw. żydów polskich) 1 radny.

Z listy nr 21 (kom. przedm. Warszawy) 1 radny.

Razem wybrano 120 radnych.

W ciągu 8-iu lat ubyło z tego zespołu wskutek wyboru radnych na ławników zrzczenia się lub śmierci 48-in, na ich miejsce weszło 37-in zastępców Z powodu wyczerpania niektórych list zastępców nieobsadzonych jest 11 mandatów, czyli że komplet ciała samorządowego liczył już tylko 100 członków.

Pokażmy światu co Polska zdziałała na polu pracy.

ODEZWA KOMITETU ORGANIZACYJNEGO POWSZ. WYSTAWY KRAJOWEJ.

Tymczasowy Komitet organizacyjny powszechnej wystawy krajowej, który odbył się na w 1929 r. w Poznaniu z okazji dziesięciolecia niepodległego bytu odrodzonej Polski, przysyła nam następującą odezwę:

W r. 1928 miało 10 lat od chwili odzyskania niepodległego bytu państwowego przez naród polski. Historyczną tą rocznicę obchodzić będzie cała Polska jak długa i szeroka, czepiąc się wspomnień przeszłości otuchej i się do pracy. Wśród przodujących działaczy polskich całej Rzeczypospolitej kiel kowała od dawna myśl, aby zamknąć pierwsze 10-lecie naszej niepodległości wykorzystając dla zadokumentowania, że Polska żyje, pracuje i rozwija się. Powstał więc projekt urządzenia powszechnej wystawy krajowej. Ma ona pokazać nam i światu, co Polska zdziałała na polu kultury i na polu pracy. Jestto przedsięwzięcie na wielką miarę, do którego przyłożyć musi ręk cała Polska

od zachodu do wschodu, od Bałtyku po Karpaty.

Przedsięwzięcie tak olbrzymie wymaga ogromu pracy organizacyjnej i bardzo znacznych nakładów. Z wszystkich ziem polskich jedynie trzem zachodnim województwom oszczędził los zniszczenia, jakimu podczas wojny światowej uległa cała Polska. Ta szczęśliwa okoliczność nakłada na te ziemie moralny obowiązek podjęcia i zrealizowania wielkiej myśli urządzenia powszechnej wystawy krajowej w zgodnej współpracy z całym krajem. Poznań zaś jako największe i najstarsze miasto ziem zachodnich pozuwa się do obowiązków dania inicjatywy i ujęcia w swe ręce całej akcji. Niezwykle korzystne warunki co do terenu i gmachów, których główna część jest gotowa z dawniejszych wystaw i Targów, ułatwiają finansowanie dzieła. Od roku już miasto Poznań czyniło zabiegi i przygotowania do realizacji

wielkiego planu. Korporacje miejskie oświadczyły gotowość pokrycia kosztów przygotowania organizacyjnych.

No wniosek miasta, poparty przez województwo Rząd Rzeczypospolitej wyraził przez ministra przemysłu i handlu reskrypcją z dnia 5 stycznia r. b. swą zgodę na urządzenie powszechnej wystawy krajowej. Pan Prezydent Rzeczypospolitej raczył przyjąć protektorat nad wystawą. Wszystkie prace przygotowawcze odbywają się w ścisłym porozumieniu z Rządem i jego organami.

Tymczasowy Komitet organizacyjny, w pierwszych zasadniczych pracach swoich, zaproponuje skład Komitetu wielkiego, który objąłby całą Polskę i wszystkie najwybitniejsze organizacje życia gospodarczego i kulturalnego. Ożywnie gorącym pragnieniem pokazania swoim i obcom kultury i wytwórczości naszego narodu, zapraszamy do wspólnej pracy wszystkich sprawię żywoiliwych. Zapraszamy do tej współpracy przewodzącym ciału życia zbiorowego. Prosimy o czynną pomoc wszystkich, którzy pracują, mnożąc dobrobyt i bogactwo Polski na polu ducha i na polu gospodarki krajowej.

Nasz dział radjowy.

Z PRASY RADJOFONICZNEJ.

(nr. 15 organu Związku zrzeszeń radioamatorskich w Polsce „Radjofon Polski”, który świeżo ukazał się w sprzedaży zawiera szereg pożytecznych artykułów z zakresu radjotechniki. Ciekawy artykuł o wpływie różnych czynników na selektywność (czułość) radjoodbiornika daje równocześnie cenne wskazówki radioamatorom, jak należy postępować by zwiększyć selektywność aparatu

PROGRAM RADJOWY

na poniedziałek 11 b. m.

WARSZAWA: Godz. 3.30 dla maturalistów, odczyt p. t. „Ignacy Krasiński” wygl. prof. Górski. Godz. 5.30 odczyt p. t. „Wycieczki krajoznawcze i ich organizacja” wygl. p. Wuttke. Godz. 6.00 transm. koncertu z „Gastronomji”. Godz. 8.30 wieczór operowy — fragmenty w wykonaniu artystów opery warszawsk. (według zapowiedzi).

KRAKÓW: Godz. 11.00—12.00 płyty gramofonowe dla prób i doświadczeń. Godz. 7.00 odczyt p. t. „Nowsze poglądy na sprawę przeludnienia ziemi” wygl. prof. dr. Ormicki — od godz. 8.30 transm. st. warszawskiej.

WROCLAW: Godz. 4.30—5.00 koncert operowy — solista Fr. Czerny (fortepian). Godz. 9.00 muzyka kameralna w wykonaniu Bron. Poźniaka (fort.) Freunde (skrzypce) i Józefa Szustera (wiolonczela). W programie utwory Beethovena.

FRANKFURT: Godz. 8.15 koncerty fortepianowe w wykonaniu kwartetu Amara.

KRÓLEWIEC: Godz. 8.00 koncert muzyki hebrajskiej w wykonaniu solistów, potem koncert mandolinistów.

STUTTGART: Godz. 8.00 koncert symfoniczny orkiestry orkiestry filharmon.

RZYM: Godz. 8.45 koncert instrumentalny.

WIEN: Godz. 8.05 koncert orkiestry operowej.

MOSKWA: Godz. 8.00 koncert.

Odczyt St. Przybyszewskiego.

Powiedzmy szczerze, że poważną przyczyną zatłoczenia sali w pewnych wypadkach jest nie temat lecz osoba prelegenta. Drugorzędna jest kwestja, co powie Boy, Sieroszewski, czy Przybyszewski, natomiast każdy przeciętny filister ma w tem całą przyjemność, że ma możność zobaczenia na własne oczy pisarza o głośnień nazwisku.

Stanisław Przybyszewski wygłosił w ub. sobotę w sali teatru w Sosnowcu odczyt p.t. „Kobieta w mojej twórczości“. Pomysł do tego odczytu powstał najprawdopodobniej w okresie przykrzej polemiki St. Przybyszewskiego z krytykami teatralnymi na łamach prasy warszawskiej po wystawieniu „Mściciela“, ostatniego dramatu autora „Śniegu“. Krytycy dopatrzili się w bohaterkach dramatu Przybyszewskiego pierwiastków demoniicznych, natomiast autor widzi w nich typ polskiej kobiety, podniesionej wysoko w swem człowieczeństwie. Mówiąc nawiasem, niewyszukany styl tej polemiki, użyty przez autora „Mściciela“, wywołał w kołach literackich Warszawy konsternację, nie pociągającą za sobą ostrzejszych następstw ze względu na wiek i niewątpliwie zasługi St. Przybyszewskiego dla literatury.

Część swego odczytu poświęcił szanowny prelegent historjografii, wymieniając różne fazy doli kobiety w wielowiekowym jej współżyciu z mężczyzną. Następnie poruszył stosunek do kobiety myślicielej tej miary, co Schopenhauer i Wehniger, oraz pisarzy takich, jak Strindberg.

Istotną częścią odczytu było zakończenie, w którym sędziwy pisarz podniósł własne za usługi przez danie kobiecie w swych utworach człowieczeństwa. Kobieta, według słów St. Przybyszewskiego, ma w nim bodaj jedynego twórcę, który dał jej najwyższe równoprawienie, nakazując ponosić taką samą odpowiedzialność za swe czyny, jak i mężczyźni. Kobieta naogół milcząco godzi się na pokątnie i dorywcze miłości męża, kobietę ta Przybyszewskiego cierpi tak samo, jak mężczyzna po zdradzie żony. Za to podniesienie kobiety na piedestał człowieczeństwa Przybyszewski chce tylko jednej nagrody: aby, gdy umrze, trumnę jego zanośli na ementarz kobiety.

Oczywiście trudno przesądzać, czy Przybyszewski nie ma racji, charakteryzując na swój sposób kobietę w swojej twórczości, sam bowiem twórca w ogólnem tego słowa znaczeniu z natury rzeczy nie może się ustosunkować do swego dzieła przedmiotowo i widzi w nim najożęcej nie to, co zobaczy spostrzegacz obiektywny, lecz wszystkie te pierwiastki, które ożywiały jego myśl i fantazję w czasie tworzenia. Inaczej mówiąc, pisarz w swem dziele dojrzy nie to, co jest w nim naprawdę, lecz to, co chciał napisać, a jak wiadomo, chętnie nie zawsze idzie w parze z rezultatami. Wychodząc z tego założenia, musimy przyznać, że szanowny prelegent ze swego punktu widzenia miał rację.

Pomijając już zawodność głosu sędziwego pisarza, którego nie mogła w dużej części odczytu usłyszeć nawet ta publiczność, która siedziała w pierwszym rzędzie krzesel, od czyt o kobiecie w twórczości St. Przybyszewskiego nie mogli znaleźć silniejszego od dźwięku wśród słuchaczy z przyczyn o wiele głębszych. W wieku kina, rzucającego w ciągły jednego seansu tysiące zmieniających się w zawrotnem tempie obrazów, w dobre radia, łamiącego zdawało się dotąd niezdołby front czasu i przestrzeni, wreszcie w latach obłędnych wstrząszeń społecznych i narodowych, odwieczny problem kobiety, przedstawia się w obliczu naszej współczesności dziwnie mizernie. Patrzałśmy na zbyt ogromne, powiedzmy kinematograficznie, na zbyt monumentalne dramaty, by mogła nas choćby na krótko zaabsorbować walka w jej subtelnych myślach z chimera, chorobliwej fantazji z majakami. Jesteśmy trzeźwi naogół pozbawieni wybujałej subtelności i kobieta przestała być dla nas zagadką, bo zresztą nigdy nią nie była. Zdajemy sobie sprawę z rzeczywistości i upojeni zmysłowych nie podnosimy do wysokości tajemniczego misterjum. Mniej nas obchodzi nagie dusze, a bardziej nagie ludzie. Nie mamy czasu na grabieżanie we własnej jaźni i na zachwywanie się każdym stanem swego intelektu, bo życie jest twarde i surowe, a publickowanie dziś ad hoc tworzonych dla księżki kabotyńskich nastrojów, musiałoby wywołać niedzielną wzmuszenie ramion nawet u ludzi skądinąd wcale nieusposobionych prozajcznie.

Zasługi St. Przybyszewskiego dla literatury polskiej są dużymi literami zapisane w historii piśmiennictwa polskiego do r. 1914,

a jak duży kredyt ma sędziwy pisarz u swych dawnych czytelników świadczyła za pełniona po brzegi sala teatralna. Przybył tłum inteligencji, po pierwsze, powtarzam,

aby zobaczyć twórcę „Dla szczęścia“ i po drugie, aby w ten sposób złożyć hołd piśmiennictwu. Odczyt był formalnym dodatkim.
K. C. rk.

Z działalności Powiatowej Kasy Chorych.

APARATY ROENTGENA. — POŻYCZKA BUDOWLANA. — AMBULATORJUM W MYSZKOWIE. — ZMNIEJ SZENIE SIĘ DOCHODÓW.

Jak już donosiliśmy swego czasu, Zarząd Powiatowej Kasy chorych w Sosnowcu zamówił aparaty roentgenowe w firmie Victor w Chicago (Stany Zjednoczone). Według otrzymanych wiadomości aparaty te mają przybyć w końcu maja r.b., poczem nastąpi natychmiastowe zainstalowanie aparatów w budynku Kasy przy ul. Wawel. Aparaty te zakupione zostały za sumę 10.600 do dolarów i będą służyły Kasie do diagnostyki, głębokiej terapii, prześwietlania itp.

W związku z tem Kasa chorych zmuszona jest do przebudowy skrzydła budynku przy ul. Wawel, aby aparaty znalazły dostateczne pomieszczenie i celowo były wykorzystane.

Ponieważ sprowadzane aparaty roentgenowskie wymagają prądu o wysokim napięciu, przeto przedstawiciele Kasy odbyli dwie konferencje z Dyrekcją elektrowni w Malobążu co do przeprowadzenia kabla o wysokim napięciu od ul. 3 Maja do ul. Wawel. Kabel ten będzie długości około 300 mtr. Zachodzi tylko kwestja, czy ma on być przeprowadzony pod ziemią, czy też nad ziemią. Transformator o wysokim napięciu znajdzie pomieszczenie w jednej z ubikacyj domu Kasy przy ul. Wawel. Wobec tego przebudowane zostaną gabinety dentystyczne na pierwszym piętrze. Gabinety te otrzymają nowe przyrządy i nową poezekalnianę.

Również do centralnego ambulatorjum przy ul. Wawel przeniesiony zostanie gabinet otolaryngologiczny dr-a Chmielewskiego który przyjmować będzie na choroby gardła, nosa i uszu od godz. 9 do 1 pop.

W związku z koniecznością realizowania

projektów budowy jeszcze w roku bieżącym ambulatorjum Kasy chorych w Myszkowie, oraz ewentualnej dobudowy trzeciego piętra i oficyny w gmachu przy ul. Wawel, Zarząd Powiatowej Kasy chorych wszczął starania o pożyczkę budowlaną w centrali Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie. W sprawie tej w najbliższych dniach u daje się do Warszawy z odpowiednim memojalem dr. N. Michałowski, komisarz Kasy chorych, celem poczynienia odpowiednich kroków u czynników kompetentnych.

Szczególnie piękną jest sprawa budowy ambulatorjum w Myszkowie, gdzie dotychczasowy lokal jest w wysokim stopniu nie użyteczny i nie odpowiada wymaganiam higieny. Koszt budowy nowego ambulatorjum wynoszący będzie około 100 tys. zł., czego część pokryje firma Steinlagen, która zobowiązała się udzielić Kasie chorych bezpłatnej pożyczki w wysokości 30 — 40 tys. zł.

Jedyną trudnością, na jaką napotyka Zarząd Kasy chorych, jest kwestja kupna placu w centrum Myszkowa, gdyż sprawa ta nie znajduje dostatecznego zrozumienia wśród niektórych miejscowych czynników.

W następstwie stagnacji, jaka zapanała na rynku węglowym, oraz wskutek zmiany składek z 7 na 6 i pół proc., zmniejszyły się również i dochody Powiatowej Kasy chorych w Sosnowcu. Zmniejszenie się to wynosi około 100 tysięcy zł. miesięcznie. Wobec tego Zarząd Kasy chorych zmuszony jest do poczynienia daleko idących oszczędności zarówno w dziale administracji jak i gospodarczym.

Przy dźwiękach mandoliny poszedł się utopić.

W dość oryginalny sposób postanowił zakończyć porachunki życiowe niejaki Jzydor Rydzewski, zamieszkały przy ulicy Kalfskiej nr. 1 w Sosnowcu, właściciel straganu w halach „Rozwoju“. Otóż w dniu wczorajszym Rydzewski wrazał w towarzystwie żony prawdopodobnie z jakiejś uzozy, był bowiem w niezwykle różowym humorze, czyli jak mówią popularnie, „pod gazem“. Niezbyt pewnie trzymającego się na nogach potymniwała pod ramię małżonka, a tymczasem Rydzewski dla uprzyjemnienia sobie drogi wygrał skoczne melodie na trzymanej w ręce mandolinie. Nic nie zapowiadało tragicznego zakończenia wesolej podróży, małżonkowie bowiem spokojnie dążyli w kierunku domu przy dźwiękach mandoliny.

Nagle, kiedy obydwójce znaleźli się na drodze przy ulicy Jasnej, co się stało Rydzewskiemu, wywał bowiem gwałtownie rękę trzy mającej go małżonki i grzmotnąwszy mandoliną na ziemię, skoczył przez barjerę do Przemyszy. Powstał gwałt i harmider. O wypadku zawiadomiono policję i straż ogniową, która wkrótce przybyła na miejsce. lecz pomimo usilnych poszukiwań, Rydzewskiego nfo odnaleziono. Dziś rozpoczyna się dalsze poszukiwania zwłok topielca

Drobny pożar.

W dniu wczorajszym w domu Pawełczyka przy ulicy Włodzkiej 11 w Sosnowcu, w jednym z mieszkań zapaliły się prawdopodobnie skutkiem nieostrożnego obchodzenia się z ogniem stare gaźzany oraz różne rupiecie. Ogień ugasił domownicy.

Ze strychu.

9 b. m. nieznanymi sprawcy ekradli ze strychu bieliznę, wartości 241 zł. Aleksandrze Dobo, zamieszkałej w Sosnowcu przy ulicy Ciepłej, nr. 7.

Zaginieni.

Witos Józef, umysłowo chory, zamieszkały w Porąbce wyszedł z domu 6 b. m. w kierunku Sosnowca i dotychczas nie wrócił. Zachodzi przypuszczenie, że Witos popełnił samobójstwo. Policja prowadzi poszukiwania.

8 b. m. zaś wyszedł z domu 12-letni Józef Lipczyński uczeń szkoły powszechnej, zamieszkały w Sosnowcu przy rodzicach i dotychczas nie wrócił.

Za nielegalny wyszynk wódki.

(1) Onegdaj sekcja karno-skarbowa przy Sądzie okręgowym w Sosnowcu, skazała po 2 miesiące więzienia mieszkańców wsi Wionka gm. Pilica pow. Olskuskiego, Jana I. 46 i Marjanę I. 46 małżonków Opila za nielegalny wyszynk wódki w roku 1926.

O urwaną rękę.

Sąd okręgowy w Sosnowcu rozpatrywał w dniu 9 bm. w trybie uproszonym sprawę właściciela fabryki sztyftów w Myszkowie, Leona Strochlicy, oskarżonego o niezastosowanie w swej fabryce odpowiednich urządzeń technicznych, któreby zabezpieczyły pracowników przed wypadkami, wskutek czego robotnik Antoni Kurek odniósł ciężkie uszkodzenie ciała.

W dniu 20 maja ub. r. uszkodzony Antoni Kurek, otrzymawszy polecenie od swego przełożonego, majstra Jana Mateuszka, aby złożyć pas t. zw. „bez kołca“ w czasie biegu maszyn, wszedł na drabinę i zaczął manipulować kołem kół. W tym momencie pas pochwycił go za rękę i podrzucił go kilka razy w górę. Koledzy Kurka zatrzymali maszynę i zdjęli go nieprzytomnego. Miał on lewą rękę zupełnie zgruchotaną i nadwyreżoną stopę.

Ponieważ z przewodu sądowego wynikało, że w fabryce wywieszono były ostrzegające napisy i że Kurek pracował już przy owej maszynie kilka lat i umiał się z nią obchodzić, i że wreszcie na najnowsze urządzenia nie stać drobniejszych przemysłowców, przeto Sąd uniewinnił Strochlicę.

6 miesięcy więzienia.

(1) Sąd okręgowy w Sosnowcu skazał w dniu 9 bm. mieszkańca Zawiercia Józefa Walegę I. 21 na 6 miesięcy więzienia za to, że przez trzy lata do listopada ub. r. wymuszał bičem od niejkiej Janiny Zajskiej, trudniącej się zawodowo nierządem, pieniądze na swoje utrzymanie.

Kronika Zagłębia.

KALENDARZYK.

11 Poniedziałek	Dziś Leona Wielkiego
	Jutro Wiktora M.
	Wsch. słońca 4 55 Zach. „ 18 21

Kinoteatry w Sosnowcu.

grają dzisiaj:

Udzielowy: „BEN - HUR“.

Oaza: „W expresse Ariona“.

Stinks: „Prawo pierwszego męża“ czyli Pohańbiona.

O umożliwienie dostępu do dworca kolejowego.

Jak władze kolejowe troszcza się o podróżnych, świadoczy o tem choćby dworzec kolejowy w Dąbrowie, oraz panujące tam porządek. Przedewszystkiem jest to niewątpliwie jedyny dworzec nietylko w Polsce, lecz może i na całym globie, nie posiadający dojazdu, formalnie bowiem obowiązują przepisy, wprowadzony przez okupantów, iż dojazd do dworca osobowego istnieje przez kolonję Łąbiedzka. Dawny przejazd przy stacji jest stale zamknięty, czemu zresztą trudno się dziwić, gdyż prowadzi on przez stację towarową, gdzie ustawicznie krążą pociągi towarowe i dlatego jadący kołmi na dworzec muszą niekiedy godzinami czekać na otwarcie przejazdu, lub też windować się na stację przez oslawiony wiadukt. Otóż wiadukt ten posiada także swą osobliwość. Mianowicie podłoga jest tak sprytnie i fachowo ułożona, że w razie najmniejszego deszczu, a na brak opadów narzekać nie możemy, tworzą się na podłodze wiaduktu malownicze bajorki, w których po kostki brną przechodnie. Po zejściu z wiaduktu trzeba przejść do stacji kółkamiście mistrów chodnikiem, który przedstawia jedno pasmo dziur i wyboi, także stałe wypełnionych błotem. Wywiera to bajeczne wrażenie na przyjezdnych, którzy natychmiast po wyjściu z peronu wpadają do błota po kostki i dopiero po przybyciu na teren miejski znajdują nieco inne porządku. Dziwna rzecz, iż w razie spodziewanej wizyty władz centralnych zawsze znajdują się środki

nietylko na tymczasowe uporządkowanie całej stacji, lecz nawet na upiększanie w porze zimowej kwiatami klombów przed dworcem, tymczasem na rzeczy istotnie potrzebne nigdy niema pieniędzy, to też z przykrością trzeba stwierdzić, iż dotychczasowe porządki na dworcu kolejowym w Dąbrowie nie przynoszą zaszczycu miejscowym władzom kolejowym.

Urząd rozjemczy dla spraw najmu.

Posiedzenia Urzędu rozjemczego dla spraw najmu w Sosnowcu odbywają się stale w czwartki o godzinie 4 popołudniu w sali posiedzeń Rady miejskiej przy ulicy Warszawskiej.

W marcu r. b. Urząd rozjemczy rozpatrzył około 70 spraw. Sekretarz Urzędu dla spraw najmu p. St. Wereszczyński przyjmuje w sprawach Urzędu 4 razy w tygodniu od godziny 5 — 7 wiecz. w Magistracie sosnowieckim.

Dom Stow. techników.

Stowarzyszenie techników w Sosnowcu czyni już przygotowania do budowy własnego gmachu przy ulicy Malachowskiego. Na placu Stowarzyszenia rozpoczęto już roboty przy kopaniu studni. Należy mieć nadzieję, że gmach Stowarzyszenia w tym jeszcze roku stanie pod dachem.

zaczunek koszar będziszkich.

W ubiegły piątek specjalna komisja, złożona z przedstawicieli DOK. Kraków, 23 dywizji śląskiej, garnizonu będziszkiego, kieleckiej izby skarbowej, dyrekcji robót publicznych oraz Magistratu będziszkiego odbyła konferencje w sprawie ostatecznego dokonania szacunku koszar będziszkich i nabycia ich na własność państwa. Po kilkugodzinnych debatach i uzgodnieniu kwestyj spornych, sprawę zaklatwiono pomyślnie i po zaaprobowaniu jej przez władze centralne, koszary zostaną nabyte przez skarbu państwa.

Młdy zięć.

Do komisariatu policji w Sosnowcu zgłosiła się Lampa Maria, zamieszkała w Sosnowcu (Prosta 4), oskarżając swego zięcia Jana Bonifate, zamieszkałego w tym samym domu o pobicia. Młym zięciem zajęła się policja.

Sztuka i kultura.

WYSTAWA GRAFIKI POLSKIEJ

Tow. szerzenia sztuki polskiej wśród obcych zajęło się zorganizowaniem wystawy grafiki polskiej we Florencji. Otwarcie wystawy nastąpi w dniu 9 kwietnia b. r. W związku z tem komisarz wystawy p. Skoczylas udął się przed paroma dniami do Florencji. W wystawie weźmie udział szereg najwybitniejszych grafików polskich w ogólnej liczbie 24 osób.

Życie muzyczne w Katowicach.

Wśród mantwy tutejszych stosunków koncertowych powinna być inicyjatywa sekcji muzyki i śpiewu głównego Związku naucz. szkół powszechnych odbić się znacznie rozgłośniejszym echem, wzbudzić więcej zainteresowania i spotkać się z chętniejszym poparciem; a to nie tylko ze względu na sympatycznych organizatorów i na brak jakiegokolwiek poważniejszej akcji koncertowej ze strony polskiej w stolicy Śląska, lecz rażącej ze względu na wysoką wartość artystyczną imprezy.

Może być, że niezupełnie zręczna organizacja i reklama przyczyniły się do słabego powodzenia tak miłego i pożytecznego wieczoru, że niezupełnie odpowiednia sala odebrała niejednemu zaudaniu do koncertu, lecz niepodobna ożywić z winy bierności i zupełnej obojętności względem poczynań kulturalnych całej naszej śląskiej inteligencji polskiej.

Objaw to smutniejszy, że wieczorek był utrzymany na pierwszorzędym poziomie artystycznym.

Już samo wykonanie sonaty skrzypcowej Griega e-moll zaświadczyło o najprzedniejszych kwalifikacjach obydwójga koncertantów i p. Olga Martusiewicz wyborna pianistka prof. konserwatorium muzycznego w Krakowie i znakomity skrzypek p. Stan. Mikuszewski przedstawili w jaknajlepszym świetle swe techniczne umiejętności, zdradzając przytem wybitną wrażliwość w odczuciu formy i stylu interpretowanych utworów. Formalne rozczłonkowanie oraz plastykę frazy oddali obydwójga koncertanci z zadziwiająca jasnością, stopniując dynamikę i tempa z temperamentem świadczącym o rdzennej muzykalności.

P. Olga Martusiewicz zagrała w dalszej części programu nokturn Chopina e-moll. Uderzenie pianistki jest pewne i silne, a mimo to pieszczące miękkością — właściwością, które tylko rzadko znajdujemy obok siebie u jednego artysty; p. Martusiewicz rozporządza paletą dynamiczną, sięgającą od mglistych odcieniów impresjonistycznej faktury pinnistowskiej, do pełnej męskości i majestatu potęg brzmienia wybuchów romantycznej formy.

To też rzadko który utwór nadał się do wykazania tych zalet pianistki tak doskonale, jak właśnie nokturn e-moll Chopina. P. Martusiewicz dała nam najpierw szeroka, pełna tonu i brzmienia kantylenę, nacechowaną legatem o rzadko spotykanej ciągłości frazy, a potem uciął nas burzą, którą Chopin maluje w swym utworze; potrafiła tę burzę wystopiować do niezwykłego napięcia przeżycia formy Chopina i ukoić ją następnie do zupełnej ciszy, uspokoić aż do wybrzmienia ostatnich tchów melodji, do zamarcia ostatnich tchów pierwszej kantyleny.

Nie tak korzystne wrażenie wywarło Scherzo e-moll Chopina; nie było w niem bowiem równie plastycznego różnicowania dynamicznego, jak w poprzednim utworze.

Za to w wykonaniu kompozycji nowszych (Debussy i Albeniz) okazała się p. Martusiewicz prawdziwą mistrzynią; tak umiejętnie, muzykalnie i tak szczerze wykonywane nowe muzyki słuchałbyśmy chętnie do rana. Szkoła, że jej było tak niewiele i że doser był trochę nieodpowiedni (Etuda Friedmana), P. Mikuszewski pokazał jeszcze wyraźniej niż w sonacie Griega swą fizjognomiczną artystyczną w koncercie Mozarta Es-dur: subtelność i lekkość smyczka zostrzała się z dziecięcym usmiechem mozartowskiej muzyki, pozostawiając w słuchaczu błogie uczucie pogody i jasna.

W innych utworach, które wykonał p. Mikuszewski (Pugnani, Boccherini, Sarasate i Elgar) potwierdził skrzypek swe zalety: czystą techniką, lekkością smyczka, pelny, okrągły ton, inteligentną frazę i głęboką muzykalność.

Wszędzsy z koncertu, natknąłem się na tłumy powracających z swego koncertu Niemców (sprowadził tego dnia trio Poznańskie z Wrocławia).

O ile smutniejszy jest los polskiego artysty!

Feliks Sachse.

Emigracja ludzkości na Wenę.

FANTASTYCZNE MARZENIA WYBITNEGO UCZONEGO.

Rzadko kiedy zdarza się, aby przyrodnik o znanym i uznanym w świecie naukowym nazwisku, zechciał popuścić ugiłi swej wyobraźni, konstruować prognozy dalekiej przyszłości. Tem bardziej więc zasługuje na uwagę rozprawa

wybitnego angielskiego uczonego Haldana, profesora uniwersytetu w Cambridge, który odważył się nakreślić obraz przyszłości naszego świata za 40 milionów lat.

Oto za 40 milionów lat ludzkość ziemską opuści swą macierzystą planetę i schroni się na Wenę. Haldan to swoje fantastyczne twierdzenie umie poprzeć tylu naukowymi argumentami, że czytelnik prawie gotów jest mu w zupełności uwierzyć.

Za 5 milionów lat — powiada Haldan — rodzaj ludzi osiągnie

największy szczyt swej doskonałości.

Już po upływie stosunkowo krótkiego okresu czasu 3.000 lat, technika dojdzie do punktu kulminacyjnego w swej doskonałości, realizując najsmielsze marzenia, o ile leżą one w granicach możliwości technicznych. Ludzie w 5-tem tysiącleciu będą mogli dokonywać rzeczy w dziedzinie technicznej,

o których się nam teraz ani nie śni.

Etyczny rozwój nie dotrzyma jednak kroku technicznemu i Haldan sądzi, że przejdzie jeszcze około 4 mil. lat, zanim rozwój moralny dosięgnie tego samego stopnia rozwoju.

Po upływie tego okresu czasu

nastąpi nagły katastrofalny zwrot.

Energja cieplna, którą słońce oddarza ziemi, to główne źródło wszelkiego organicznego życia na naszej planecie, po 5 milionach lat, jeżeli się nie wyczerpie zupełnie, to jednak w znacznej części zużyje. Ludzie będą zmuszeni chronić się do wielkich miast na kontynencie o możliwie małej rozciągłości,

ażby te miasta sztucznie ogrzewać.

Reszta ziemi zostanie zmrożoną przez lodowaty chłód.

Szybko wzrastać będą trudności nie tylko zachowania kultury technicznej, ale wogóle zachowania życia wobec wyczerpywania się słonecznej energii cieplnej. Wówczas ludzie ziemscy poważą projekt opuszczenia ziemi i

przesiedlenia się na inną planetę,

na której mogłaby znaleźć lepsze warunki bytowania. Dwie ekspedycje, mające na celu zdobycie księżyca, skończą się niepowodzeniem.

Coraz wolniejsze obroty ziemi wokół własnej osi, po 17 milionach lat spowodują przedłużenie dnia

do długości dzisiejszego miesiąca.

Pobudzać będzie to ludzi do coraz większych wysiłków w kierunku skolonizowania nowej planety. Po 200 chybionych próbach uda się ostatecznie ludziom ziemskim

dość na planetę Wenus,

kąta to planeta posiada atmosferę Ziemi. Po upływie miliona lat ludzkość ziemską, przesiedlona na Wenę, przyzwyczai się do nowych warunków życia i kompletnie się zaaklimatyzuje.

Jak ludzie czytają gazety?

WESOŁY EKSPERYMENT PISARZA NIEMIECKIEGO.

Na pytanie, jak ludzie czytają gazety, odpowiada w wesoły sposób pisarz niemiecki K. Ettinger.

— W tych dniach pozwoliłem sobie na niewinny żart: u fryzjera, gdzie gołę się codziennie, nową gazetę zamieniłem na starą z roku 1905, poczem usiadłem, czekając swej kolei i rezultatów zmiany gazety.

Pierwszy wziął gazetę do ręki jakiś starszy pan, którego fryzjer tytułował „panem profesorem”. Prosił, aby fryzjer doprowadził mu do porządku resztkę włosów. Wziął on podsunęta mu przezemnie gazetę i zaczął czytać. Artykuł wstępny i kronika polityczna nie interesowały go; zaczął odrazu od feljetonu.

— Tak... tak... — mruczał pod nosem. — Wilhelm Hertz umarł!

Następnym czytelnikiem mojej gazety był jakiś student.

— Dzielni ludzie ci Boerowie! — zawołał. W żaden sposób nie chcą się upokorzyć przed tymi Anglikami! Znow zaczął.

Po studencie z podobnym zainteresowaniem przeczytały moją gazetę artysta-malarz, człowiek nieokreślonej profesji i komiwojażer. I nikt z nich nie zwrócił uwagi, że gazeta jest z 1905 roku.

Wreszcie wszedł do sklepu chłopiec dwunastoletni.

— Proszę mi ostrzyć! — rozkazał. — I proszę dać coś do czytania!

Z niezachwianym spokojem podałem mu fatalną gazetę. Zaledwie jednak ohłupie spojrzął na nią, odrzucił papier z wyrazem pogardy na twarzy.

— Co to za stanzyna! Czy nie macie coś nowszego?

Nareszcie miałem przed sobą prawdziwego czytelnika gazet. Zaczął nabierać dla chłopca szacunku.

— A w jaki sposób domyśli się pan odrazu, że to jest stara gazeta? — zapytałem.

— Opis tego tajemniczego morderstwa winiarza czytałem już kilka lat temu. — Zbrodniarz już dawno został stracony!

Skarby w ruinach palestyńskiego miasta,

ODKRYTE PRZYPADKOWO PRZEZ RODZINĘ BEDUINÓW.

Pomiędzy Czerwonem i Martwem morzem ciągnie się poetyczna równina, zwana przez Arabów Wadi-Mouca, czyli dolina Mojżesza.

W roku 1912 archeolog niemiecki, dr. Burghardt, odkrył tam ruiny miasta Petra zamieszkiwanego ogiś przez plemię korsarskie.

W pierwszym wieku po Chrystusie korsarze wyginęli, a

miasto ich pawoli zanikało.

Wiatr pustyński przysypał je piaskiem i pozostała tylko legenda, powtarzana przez Beduinów o dawnej świetności zmarłych mieszkańców.

Przed kilku tygodniami wysłało brytyjskie muzeum ekspedycję naukową w dolinę Mojżesza. Uczeni nie natrafili jednak na niegodniejszego uwagi. Dopiero przed kilkunastu dniami przypadek zrzucił, iż w głębokich, podziemnych chodnikach

znaleziono nieprzebrane bogactwa,

których wartość realna, obliczona tylko na ciężar złota, srebra i drogiej kamieni, wynosi około 4 milionów funtów szterlingów.

Na ruinach Petry znalazła się przypadkowo pewna rodzina beduińska. Jeden z młodych Beduinów nieozłzył się na płycie kamiennej i zasnął.

Naraz zapadł się pod ziemię.

Począł wolać o ratunek, lecz głębokość piwnicy była tak wielka, iż nie można było przybyć mu natymiasz z pomocą. Beduin począł więc szukać wyjścia i zabił się w labiryntach podziemnych chodników.

Po przebyciu wielu kurytarzy

znalazł się nagle w obszernej sali, ciosanej z kamienia. Na granitowych półkach znajdowały się poukładane w porządku pierścienie, naramienniki, kolje, brosze i naczynia ze złota i srebra. Perły i drogie kamienie poukładane były

w metalowych skrzynkach,

przeżartych już edzą i śniedzą. Opowiada młodego Araba dotarły do uszu Anglików. Bawiąca w pobliżu Petry ekspedycja naukowa postanowiła zbadać tajemnicze pod ziemią i natrafiła na skarby. Znalezione przedmioty pochodzą

z czasów króla Heroda

i noszą jego monogramy. W takie to właśnie naramienniki i brosze ubierał się musiał Salome, gdy prosiła króla o głowę proroka Jana tańcząc obłąkańczy tan.

Rzeczy ciekawe.

OPANCERZONE MUNDURY.

Funkcjonariusze policji berlińskiej, pełniący służbę w najniebezpieczniejszych dzielnicach miasta, otrzymali nowe uniformy, zaopatrzone w grube blachy aluminiowe, na plecach zaś umieszczony jest pozatem arkusz specjalnej tektury, chroniącej od pochnięć nożem. Mundury te wprowadzone są tytułem próby, główną ich wadę stanowi nadmierny ciężar, wobec czego starają się technicy udoskonalic ten wynalazek. Jeśli uśłowiana ich dadzą pomyślne wyniki, wówczas wszystkie posterunkowcy, mający nocne dyżury, oraz oddziały policji, przeznaczone do usmierzenia nieporządków ulicznych, nosić będą owe mundury opancerzone.

OLBRZYMI POSĄG BUDDY.

Największy w świecie posąg Buddy ustawiony będzie w maju przy wejściu do portu Bagoya. Statua boga tego, wykonana z brązu, posiada 80 metrów wysokości i opoczywa na podstawie z granitu o średnicy 60 metrów. Posąg ten posiadać będzie ważne znaczenie praktyczne, u stóp jego bowiem mieści się potężna latarnia morska z lampami elektrycznymi, przedstawiającymi siłę 10.000 świec. Budda czuwać będzie nad bezpieczeństwem wienych mu marynarzy hinduskich.

10.000 DOL. ZA PUKIEL WŁOSÓW BEETHOVENA.

Związek śpiewaków w Pięciu Kościółach przechowuje w muzeum miejskim cenną relikwję Beethovenowską pukiel włosów, który generalny mistrz, na krótko przed zgonem ofiarował jednemu ze swoich przyjaciół, znanemu swego czasu, muzykowi, Santer'owi. Do Związku niejednokrotnie zgłaszali się amatorzy, pragnący nabyć ową relikwję, wszyscy jednak epokali się z odmową. Obecnie wszakże, prawdopodobnie pod wpływem uroczystego obochodu setnej rocznicy zgonu nieśmiertelnego mistrza, pewien milioner amerykański przesłał Związkowi zgłoszenie, ofiarowując za relikwję 10.000 dolarów. Wobec tak wysokiej ceny, Związek postanowił relikwję sprzedać, a za otrzymaną sumę w budować w Pięciu - Kościółach pałac Muzyki.

Ze świata.

DIETCI W SAMOLOTACH.

Generalny dyrektor lotnictwa francuskiego ma zdecydować obecnie o projekcie dopuszczenia dzieci do przejazdu aeroplanem. Maloletwa poniżej 3 lat będą korzystać z przewozu bezpłatnie. Z dzieci od 3 do 7 lat opłata wyniesie połowę biletu normalnego, przyczem tym młodzikom pasażerom przysługuje prawo do osobnego miejsca. Dwoje dzieci nie może jednak zajmować jednego fotelu w kabine samolotu. Opłata za przewóz od dzieci powyżej lat 7 równa się cenie biletu dla osoby starszej.

EPIDEMJA WŚRÓD MEW.

Na wybrzeżu szwedzkim koło Norland przy nosły fale morskie tysiące hieżywych mew. Prawdopodobnie wybuchła między mewami jakaś epidemia, dziesiątkująca skrzydlate rzesze. Dotąd nie zauważono takiego masowego wymierania mew.

AMERYKANSKIE BADANIA ARCHEOLOGICZNE W GRECJI.

Grecki minister oświaty i kultury otrzymał w tych dniach od d-ra Edwarda Capps, profesora języka greckiego na uniwersytecie w Princeton w Stanach Zjednoczonych, oficjalne zawiadomienie, że droga publicznych zbiorów w Ameryce zebrała 500.000 dolarów na finansowanie badań archeologicznych w Grecji. Jednocześnie profesor Capps komunikuje, że w lipcu r. b. przyjedzie do Aten celem omówienia z rządem greckim bliższych szczegółów odnośnie planowanej akcji archeologów amerykańskich w Grecji. Amerykańska szkoła archeologiczna w Atenach ofiarowała na ten cel również 500.000 dolarów. Według dotychczasowych dyspozycji w pierwszym rzędzie przeprowadzone będą badania archeologiczne na starej „Agorze” naprzeciw Akropolisu.

LATARNIA MORSKA NA SZCZYCIE ETNY.

Władze włoskie postanowiły wybudować latarnię morską na szczycie wulkanu „Etna” na Sycylii. Będzie to największa latarnia morska na całym świecie.

- A więc stanowczo jest pan zdecydowany widzieć się z nią?
 -- Tak!
 -- Co pan jej powie?
 -- Przysięgam panu, że ją nie zabiję!
-

ROZDZIAŁ IV.

Zapomniałem całkiem o Joannie z Neapolu, Marji, Luizie, Krystynie i Katarzynie Seguranc. Takie postaci z przeszłości popieleją w chwili, w której przed oczyma naszymi zjawiają się żywe namiętności. Regina Romani, ta o niebieską balustradę oparta dziewczynka, dziecko, pod maską śmiechu ukrywające ciężkie zmartwienie, ta zbiegła męczennica, która jako kobieta powraca do tego miasta rozkoszy, w którym niegdyś tak okropnie cierpiała, ona tylko zajmuje teraz mój umysł, wyobraźnię moją, uczucia moje nawet. Tacy już jesteśmy. Bezwiednie prawie interesują nas cierpienia ludzkie. Wbrew udanej obojętności, nie tylko interesują, ale wzruszają nas nawet żywsze przejawy radości albo bólu. Pan Dawidson, przed opowiadaniem Jakóba, nie istniał dla mnie. Zachowałem w pamięci to dziewczątko tylko, które owego wieczoru zuchwałym wdziękiem ożywiało ogród. Ale ponieważ owa Regina obudziła namiętności, o których dowiedziałem się z poufnych zwierzeń, stała się dla mnie indywidualnością wyróżniającą się wśród innych kobiet, które dookoła siebie widziałem. Nie mogłem już przestać myśleć o niej. Bohaterki romantycznych historii ludzkości interesują nas dlatego tylko, że były przedmiotem jakiejś wyjątkowej miłości. Dlaczegożby zainteresowanie to miało być mniejsze wówczas, kiedy o teraźniejszość chodzi? Chociaż nie widziałem jej jeszcze, postać jej wyróżniała się już wśród tych kobiet, które codziennie spotykałem spacerujące w jasnych, powiewnych toaletach. Regina Jakóba Frontier, stała się już i dla mnie istotą bliską, a imię jej Regina, wymawiałem tak, jak gdyby budziło we mnie echo dalekich wspomnień.

— A! — przerwałem. — Więc to było potem?

— Trzy dni upłynęło... Proszę przypomnieć sobie dziwne zachowanie się Reginy. Jej głos nerwowy, jej słowa: „Jeżeli pan chce ten park kupić, to jest on prawie do sprzedania“. Liserb nie było już niczem dla niej, przewidywała również, że i dla mnie niczem się stanie. I rzeczywiście, w dwa dni po wizycie pana, służąca, Włoszka, oznajmiła mi, że Signoriny niema, że nie spała nawet, gdyż łóżko jej nie tknięte. Nie powróciła popołudniu, ani w wieczór. Regina odjechała.

Przygniatająca cisza zapanowała i milczenie... I sly... Jak w domu żaloby. Nie widziałem już pięknych drzew cedrowych, ale po za niemi, widziałem cyprysy..

— Może, rozpoczął po chwili na nowo, może nie byłaby tak nagle zniknęła, gdybym był miał czas ją przebłagać. Ale, niestety, zjawił się w tym dramacie człowiek, człowiek, który czychał, Dawidson. Opiekun... Ucieczka!... O panie, mówi się często o lekkomyślności dziewcząt, które doznawszy zawodu w miłości, z pierwszym lepszym zawierają związek małżeński, o ile w klasztorze się nie zamykają. Nazywa się przekorą to, co jest bólem ogromnym, nazywa się zemstą to, co jest rodzajem samobójstwa właściwie. Zrozumiałem późnóej, do jakiego stopnia człowiek ten pożądał tej dziewczyny. Przypominałem sobie jak spoglądał na to dziecko, jego schadzki z moją matką, rozmowy z Reginą, te listy, które Regina otrzymywała, a których nigdy mi nie pokazywała. Szczególniej przypominam sobie ostatnią jej rozmowę z tym człowiekiem w Nicei, po której żałowała, że poszła sama do niego, po której zerwała z nim, żeby się ze mną połączyć i znaleźć opiekę moją, któraby ją broniła przed natarczywemi oświadczeniami.

...Kończę już. Nazajutrz po ucieczce nie było już Reginy w Nicei, ani we Francji nawet. Gdzie, i jakim prawem mogłem ją poszukiwać? Później dopiero dowiedziałem się, że się pobrali. O, bardzo formalnie nawet. Potem podróżowali dużo. Część majątku Reginy była umieszczona na nieruchomościach w Nicei. Notariusz nasz do-

Regina Romani, Jakób Frontier! Wszedłem niejako w ich romans tragiczny, a jeżeli wejdzie się w życie ludzkie, nie tak łatwo wycofać się z niego. Zostajemy zameszani w nieprzewidziane wypadki, bez możliwości kierowania nimi.

Wtedy dopiero zrozumiałem lepiej pana Monestier, który z takim zainteresowaniem śledzi życie ludzkie. Ale pan Monestier nie zadawał się obserwowaniem tylko, komedj i dramatów ludzkich, on wymyślał zdarzenia i lubował się w tych pomysłach. O ileż bardziej zainteresowałyby go wypadki rzeczywiste, gdyby mu kto prawdę odkrył. A te rzeczywiste wydarzenia rozegrywały się już obok niego.

Przypuszczałem, że pan Monestier mieszka w tym olbrzymim hotelu Majestic, w którym pani Dawidson miała swoje apartamenta i w którym miałem zejść się niezadługo z Jakobem, a nawet pomagać mu nieco w tym może brutalnem, a napewno szalonym przedsięwzięciu. Pan Monestier znał z pewnością Jakóba z widzenia, tak, jak znają się prawie wszyscy znowi goście Riwjery. Prawdopodobnie widział także panią Dawidson, nie wiedząc, że tych dwoje ludzi łączy przeszłość wspólna, której tajemnicę ja posiadałem od wczoraj.

Wielkie, sześciocyndrowe, ciemnoczerwone auto Jakóba zatrzymało się przed moim hotelem. Zobaczyłem go z okna, i prawie w tej samej chwili, siedziałem już obok mojego nowego przyjaciela. Mocny Mocny uścisk dłoni, twarz surowa, obojętna, a tajemnicza. Usiłuje żartować.

— Zdaje mi się, że jest pan pozbawiony pewnej dozy ciekawości ludzkiej? Historia warta zainteresowania. Będzie pan, jak-gdyby niewidzialnym świadkiem pojedynku, nie ujrzy pan padających ciosów, ale zdaje mi się, że raczej milczenie zapanuje...

Po chwili zmieniając ton, mówi dalej:

— Pewny jestem, że myślami będzie pan przy mnie... Przyjęty, czy odepchnięty, mogę wrócić tylko bardzo nieszczęśliwym... Będę potrzebował przyjaciela po wyjściu z tej próby. Nareszcie! Jesteśmy na miejscu.

— ...Usiłowałem słowa jakieś znaleźć... Zdołałem jednak w pierwszej chwili tylko jej imię wykrzyknąć. O! Nie udawała, że mnie nie poznaje. I kiedy ujrzałem jej łowate oczy w moje oczy utkwone, w szalonym porywie, jednym tchem wypowiedziałem to, czego poprzysiągłem sobie nigdy nie wypowiedzieć:

— Regino! Usiłowałem żyć bez Ciebie! Usiłowałem przez lat dziesięć! Nie mogę dłużej! Wróć!

— Wtedy, wtedy panie usłyszałem jej głos, a słowa, które wypowiedziała zdruzgotaly mnie:

— Każde z nas, ma swoje własne życie!

Zapewne, miała prawo wypowiedzieć te słowa, „każde z nas ma swoje własne życie“. Ale to był jej głos, jej oczy! Po dziesięciu latach młodości, oddalenia, śmierci prawie, Regina, moja Regina powracała do mnie, z grobu, z nicości! Stała przedemną żywa. Patrzyła na mnie. Mówiła. Zbliżyłem się do niej. Nie wiem co wówczas mój wzrok wyrażał, ale przysięgam panu, że nie chciałem jej nie złego zrobić. Cofnęła się gwałtownie zasłaniając się ręką obronnym ruchechem. W tej chwili spostrzegłem, że była uzbrojona. Regina uzbrojona, uzbrojona przeciwko mnie! Nie uważa pan, że to śmieszne ale i tragiczne!... Ta jej ostrożność oburzyła mnie, oszalałem! Chwyliłem dłoń tej kobiety. Broń wysunęła się z jej ręki i spadła na dywan. Kula roztrzaskała lustro, trafiwszy po drodze...

Pokazał rękę.

— To draśnięcie ledwo.

— Co powiedziała, ujrawszy, że pan ranny?

— Wykrzyknęła „Mój Boże“ i wykonała instynktowny ruch, zdradzający chęć niesienia pomocy. W kobiecie tkwi zawsze pielęgnarka. W tej chwili jednak opanowała się. Usłyszano huk. Przerażona pokojowa otworzyła drzwi, ma ze sobą Włoszkę, Neringę, która jest na moje usługi. Ujrawszy ją, powiedziała z zimną krwią, udając zdziwienie:

— Ależ ja nie dzwoniłam! Ale jeżeli już tu jesteś, to odprowadź pana.

Majestic to miasto całe! Moznaby umieścić w nim całą ludność jakiegoś małego miasteczka, albo wielkiego transarlantyckiego okrętu. Mieszkańcy tego białego karawanseraju, mogą żyć w nim tak, jak im się tylko podoba. Mogą żyć samotnie, unikać spotkań, albo łączyć się z tłumem. Jest to więc zupełnie zrozumiałe, że właśnie ten ogromny hotel wybrał pan Monestier, szukający gwaru, a pani Dawidson, szukająca samotności. Na bulwarze, który wysokie drzewa ocieniały, stały automobile, wożące stałe gości do Antibes, Cannes i Monte Carlo. Żółty tramwaj, zdążający w odwrotnym kierunku, dotknął prawie wozu, w którym oczekiwałem na Jakóba. Nie potrzebowałem jednak długo oczekiwać na niego. Po kwadransie najwyżej ujrzałem go powracającego powoli, niepewnym krokiem, z twarzą bladą a wznokiem nieruchomo w przestrzeń utkwionym.

— Jedziemy! — rzekł, uchwyciwszy kierownicę.

— Dokąd? — zapytałem.

— Do Negresco, jeżeli pan zechce, wyszeptał. Muszę wstąpić do swego pokoju. Wytłomaczę panu.

W drodze zauważyłem, że Jakób trzymał kierownicę prawą ręką, lewą położył na kolanach. Nagle, na mankiecie cienką strugę krwi ujrzałem.

— Ależ pan ranny! — zawołałem.

— To drobnostka, niech pan nie zważa na to.

I aż do przyjazdu do hotelu, nie zamieniliśmy ani jednego słowa więcej. Przed hotelem Jakób oddał wóz szoferowi i zwracając się do mnie, powiedział:

— Chodźmy!

Byłem może bardziej ciekawy, jak zaniepokojony. Wszedłszy do pokoju, Jakób zdjął surdut zaraz i wtedy ujrzałem, że całą rękę miał krwią zbroczoną. Zanurzył ją po łokieć w gorącej wodzie na miednicy, i zwracając się do mnie, powtórzył:

— To drobnostka, draśnięcie tylko.

— Pami Dawidson?

— Regina? Co za myśl! Nie, to nie Regina. To ja... Wypadek. Bardzo śmieszny wypadek!

Opatrzył ranę z wprawą człowieka przyzwyczajonego do dawań sobie samemu rady w życiu. Poprosił, abym otworzył mu skórzaną torbę podróżną, wyjął flakon z whisky, i skropił nią obficie całe przedramię, które ja ostrożnie obandażowałem. Surdut włożył bez mojej pomocy, mówiąc:

— Dziękuję panu bardzo i przepraszam zarazem, że naraziłem go na to wszystko. Proszę usiąść na chwilę.

Usiadł również naprzeciw mnie, mówiąc:

— Otóż rozegraliśmy pierwszą partję. Przegrałem! Można jednak było wyczuć wzruszenie.

— ...Tak, jak przewidywałem, zastałem drzwi otwarte. Nie wzięli odemnie pieniędzy zadarmo... Wszedłem... Siedziała obrócona do drzwi plecyma, czytając. Ujrzałem tylko kark i obcięte włosy... Tak, nosi teraz krótkie włosy, jak wszystkie kobiety tutaj. Oparłszy nagie ramię o poręcz fotelu, trzymała w ręku książkę. Tak panie, ujrzałem przed sobą Reginę! Tę samą Reginę z parku Liserb i z kaplicy w Cimier. Moją Reginę! Straconą i odnalezioną nareszcie!... Pomyśl pan zapewne: „Ależ ten chłopiec bredzi! Nie odnajduje się tej samej kobiety po dziesięciu latach“. Panie, pan się mył. Dziesięć lat, to wieczność i nic. Proszę rachować zemną... 1913... 1923... Rok zrobił ze mnie człowieka. Pięć lat wojny. I cztery lata wysiłku, aby zapomnieć o Reginie poto, aby przekonać się w chwili, kiedy się zjawiała, że Reginy się nje zapomina. Miała na sobie lekką niebieską suknię i obnażone ramiona... O, to już nie te same szczupłe ramiona młodej dziewczynki. Ramiona dojrzałej kobiety, ozłoczone promieniami słońca, które przedzierając się po przez portjery, padały na książkę. Bo ona czytała. Czy pan mnie rozumie? Regina czytała, jakgdyby nie czuła mojej obecności, jakgdyby nie czuła, że próg jej pokoju przestąpiłem. Regina interesująca się intrygą jakiegoś romansu w chwili, kiedy ja w jej życiu wracałem! To trwało... Długo bardzo trwało. Musiała jednak ostatecznie odgadnąć obecność czyjaś, usłyszeć szmer kroków na dywanie, i zobaczyć mnie wreszcie! Musiała książkę na ziemię opuścić! Była zaskoczona, przerażona może... Powstała gwałtownie i stanęła przedemną prosta, sztywna, jakgdyby skamieniała...

— I teraz, kiedy pani Dawidson bawi tutaj...

— Nie spotkałem jej nigdzie. Jest nieuchwytną. Ustawicznie robi wycieczki w okolice Nicei małym autem, które sama prowadzi. Po powrocie podają jej obiad w małej salce, położonej obok jej apartamentów. Zapowiedziała, że nie przyjmie nikogo jak długo jest samą. Raz ją widziałem przed wystawą biżuterji w Negresko, wczoraj była na wycieczce, przedwczoraj była w Saint-Paul-du-Var.

— Dobrze pan poinformowany.

— Zawsze zapóźno jednak... Z wyjątkiem dzisiejszego poranku...

— To znaczy?..

— To znaczy, że jutro pozostanie w domu i ja wiem o tem. Wóz jej potrzebuje małej naprawy... Jeden dzień garażu. Po raz pierwszy od przyjazdu, pani Dawidson nie opuści jutro Nicei... Jutro!

— Jutro? — powtórzyłem to słowo z pewnego rodzaju emocją.

— Panie, powiedział Jakób, zwierzyłem się panu z najskrytszych tajemnic, których nie byłem zdolny powierzyć innemu człowiekowi. Zrozumie pan, że zrobiłem to dlatego tylko, gdyż potrzebuję w tej chwili sympatji czyjejs, przyjaźni. Są chwile w życiu o jakiś mur się oprzeć, albo o litość czyjąś... Regina jest tu. Za parę dni zniknie i życie znowu stanie się dla mnie nicością. Ja muszę ją zobaczyć! Zobaczę ją jutro w hotelu, w jej pokoju...

— Czy ona wie o pańskiej wizycie?

— Przypuszcza pan, że nie wie?

— Otworzą panu drzwi?

— Tak.

Zapanowało milczenie. Dochodząc do Wintera, powiedziałem.

— Jak mam okazać panu tę litość, sympatję, — powtarzam słowa pańskie, — której może pan być bezwzględnie pewny?

— Pragnę poprostu tego tylko, aby mię pan nie pozostawił samego przed i po widzeniu się z Regną. Wystawiony jest na próbę ktoś, kogo nie znam, którego się boję, a tym nieznanym, ja sam jestem... Prawda? będzie pan tak łaskaw towarzyszyć mi jutro o drugiej do Majestic i czekać mojego powrotu?

stał wskazówki. Wszystko zostało sprzedane. Odtąd nie słyszałem już o Dawidsonie. Historia skończona!

* * *

— Historia Reginy, ale pańska?

— Moja? Czy ja mam jaką historję? W owej chwili, w napadzie wściekłości, do której mnie ta ucieczka doprowadziła, poprzysiągłem sobie, że w przeciągu miesiąca zapomnę o tej dziewczynie. Wierzy się na szczęście w przysięgę taką, bo inaczej... O ileby się wiedziało... nie miałoby się odwagi do życia. Sprzedałem ten park, którego część dzisiaj odkupiłem. Pojechałem do Brazylii, tam robiłem to, co mój ojciec robił. Walczyłem i ostatecznie stałem się człowiekiem, który może dziś wart jest tyle, co inni. Ale poco to wszystko? Regina od dziesięciu lat jest panią Dawidson. Wierzy pan chyba, że miałem w życiu sporo kobet rozmaitego rodzaju. Ale nawet twarzy ich nie pamiętam dzisiaj, albo, może wszystkie jedną twarz miały... To straszna rzecz panie takie życie bez wypoczynku z wizją żyjącej... Ale chce zniszczyć w sobie tę wizję!

— Odnajdując żywą? Powiedział mi pan, że przypadek sprowadził panią Dawidson do Nicei?...

Jakób wstał, mówiąc:

— Może się przejdziemy teraz? Zadużo cieniu w tej alei. Zimno prawie... Tak, zaczął w chwili, kiedy skierowaliśmy się ku wyjściu, zdarzyła się ta nadzwyczajność! Pani Dawidson jest w Nicei i w tej chwili i przez parę dni jeszcze pozostanie sama. A wie pan poco do Nicei przyjechała? Nie do uwierzenia!

— Cóż takiego?

— Odkupić Liserb. Wyobraża pan sobie Reginę zainstalowaną z panem Dawidsonem w ogrodzie moich wspomnień? O, nie spodziewała się, że spotka mnie na swej drodze. Muszę powiedzieć, że notariusz pani Dawidson nie śmiał podbijać cen moich. Pan jeden miał tę odwagę.

— Zartuje pan

— Usiłuję humoru nabrać.